

GRUPNO MIŠLJENJE

Opasnosti grupnog mišljenja

Grupno mišljenje se javlja kada članovi grupe donose odluke ili zauzimaju stavove na osnovu želje za postizanjem konsenzusa, često nauštrb kritičkog mišljenja i racionalne analize. Iako grupe imaju moć da kreiraju sinergiju i donesu kvalitetne odluke, ponekad mogu podleći pritiscima koji dovode do loših odluka ili zanemarivanja alternativnih ideja.

Zašto ljudi formiraju grupe?

Prema Maslowljevoj hijerarhiji potreba, čovjek ima urođenu potrebu za pripadanjem i povezivanjem s drugima. Grupe zadovoljavaju ove potrebe i pružaju:

- **Osjećaj pripadnosti i identifikacije:** Formalne i neformalne grupe u organizacijama daju članovima osjećaj zajedništva i pripadanja.

Primjer: Mladi često postaju članovi navijačkih grupa jer im one omogućuju identifikaciju kroz zajednički jezik i vrednosti.

- **Sigurnost:**

Članovi osjećaju sigurnost u grupi jer vjeruju da ih zajednica štiti i podržava. Motivi poput "Snaga je u brojnosti" doprinose ovom osjećaju.

- **Status i utjecaj:**

Svaka grupa ima hijerarhiju, a članovi zadovoljavaju potrebe za statusom kroz pozicije moći unutar grupe.

Simptomi grupnog mišljenja

Grupno mišljenje se javlja kada tim postane previše homogen ili previše usmjeren na konsenzus.

Ključni simptomi uključuju:

Samozadovoljstvo i iluzija neranjivosti:

1.
 - Grupa vjeruje da su sve njihove odluke ispravne zbog prethodnih uspjeha. Nedostatak vanjske kritike dodatno jača ovu iluziju.

2. Racionalizacija:

- Grupa odbacuje vanjske dokaze i činjenice koje proturječe njihovim odlukama, uvjeravajući se da su njihova rješenja najbolja.

3. Moralni konformizam:

- Članovi tima smatraju svoje odluke moralno ispravnima i povećavaju pritisak na pojedince da se slože s grupom kako bi izbjegli osjećaj nemoralnosti.

4. Stereotipizacija protivnika:

- Ljudi izvan grupe se često percipiraju kao manje sposobni, neinformirani ili protivnici, što pojačava izolaciju grupe.

5. Pritisak kolega:

- Neslaganje se obeshrabruje kroz pritisak ostalih članova grupe, stvarajući strah od izolacije ili osude.

6. Samocenzura:

- Pojedinci unutar grupe potiskuju svoje mišljenje iz straha da bi mogli biti označeni kao "problematicni članovi".

7. Iluzija jednoglasnosti:

- Tišina članova grupe pogrešno se tumači kao slaganje, što stvara lažni osjećaj konsenzusa.
-

Kako izbjeći grupno mišljenje?

Kako bi se spriječilo donošenje loših odluka zbog grupnog mišljenja, neophodno je poduzeti sljedeće korake:

Postavljanje jasnih ciljeva:

1.
 - Definirajte što grupa želi postići i usmjerite diskusije prema tim ciljevima.

2. Istraživanje alternativa:

- Potaknite tim da razmotri različite opcije, uključujući one koje su na prvi pogled manje popularne.

3. Promicanje slobode izražavanja:

- Stvorite atmosferu u kojoj su članovi ohrabreni da iznose različita mišljenja bez straha od osude ili odmazde.

4. Razmatranje negativnih posljedica:

- Analizirajte moguće loše ishode odluke koja se čini najboljom i procijenite rizike.

5. Revidiranje prethodno odbačenih ideja:

- Povremeno se vratite odbačenim alternativama i ponovno ih razmotrite u novom kontekstu.

6. Prikupljanje vanjskih informacija:

- Potražite mišljenja stručnjaka ili nezavisnih promatrača kako biste osigurali objektivnost.

7. Angažiranje vanjskog stručnjaka:

- Pozovite neutralnog promatrača ili facilitatora koji će analizirati procese donošenja odluka u grupi.

8. Priprema rezervnog plana:

- Razvijte alternativni plan ili rješenje koje možete primijeniti u slučaju da trenutna odluka ne uspije.
-

Tehnike za poboljšanje timskog rada

Postoje praktične tehnike koje mogu pomoći u prevazilaženju grupnog mišljenja i osigurati kvalitetniji proces donošenja odluka:

1. **Brainstorming:** Potaknite slobodno iznošenje ideja bez osude kako biste stvorili širok spektar opcija.
 2. **Tehnika anonimnog glasanja:** Omogućite članovima grupe da izraze svoje mišljenje anonimno kako bi se izbjegao pritisak kolega.
 3. **"Advokat đavola":** Dodijelite nekome ulogu da izazove svaku odluku i testira njezinu održivost.
 4. **Razdvajanje na podgrupe:** Razbijte tim na manje grupe kako bi svaka mogla razmotriti drugačiju perspektivu.
-

Zaključak

Grupno mišljenje može predstavljati ozbiljan problem u donošenju odluka, ali je istovremeno moguće prevenirati ga pravilnom organizacijom, strukturiranim procesima i promoviranjem otvorene komunikacije. Ključ uspjeha leži u kombinaciji kritičkog mišljenja, razmatranja alternativa i stvaranju okruženja u kojem se svaka ideja tretira s poštovanjem.